

เลียนแบบแล้วจะได้ดี ! หลักการสำคัญของโคเซ็น

คำอธิบาย
พิเศษ

1

เบาะแสของการแก้ไขปัญหายุ อยู่ในหลักการสำคัญ

ปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ก็แก้ด้วยวิธีการแก้ไขที่คล้ายคลึงกัน คำพูดสั้น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะโคเซ็น หรือแนวคิดในการแก้ไขปัญหานั้นคือหลักการสำคัญของโคเซ็น ดังนั้น แม้จะมีประเภทงาน ประเภทธุรกิจที่แตกต่าง หรือสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ เครื่องจักร เครื่องมือที่แตกต่างกัน ก็สามารถลอกแบบ เลียนแบบได้

จัดการกับปัญหาที่คล้ายกันด้วยวิธีการแก้ไขที่คล้ายกัน

ในสถานปฏิบัติงานมี ปัญหา ต่าง ๆ เกิดขึ้นทุกวันจนสามารถกล่าวได้ว่าสถานปฏิบัติงาน 100 แห่ง ก็มีปัญหา 100 แบบ หากมีประเภทงานหรือประเภทธุรกิจที่ต่างกัน เช่น โรงงาน สำนักงาน ร้านค้า โรงพยาบาล ปัญหาที่เกิดขึ้นย่อมแตกต่างกัน มาตรการแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นย่อมแตกต่างกันไปด้วย อย่างไรก็ตาม นอกจากมี **ส่วนที่แตกต่างกัน** แล้ว ย่อมมี **ส่วนที่เหมือนกัน** ด้วย ตัวอย่างเช่น

* ทำยาก * มองเห็นยาก * เข้าใจยาก

เรื่องเหล่านี้ ล้วนเป็น **ปัญหา** ที่มักเกิดคล้ายกันไม่ว่าจะเป็นสถานปฏิบัติงานใดถึงแม้จะมีปัญหาที่ต่างกัน แต่มีการทำโคเซ็นที่คล้ายกันของงานที่คล้ายกันอยู่ ถึงแม้จะมีสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่างกัน ใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรที่ต่างกัน หาก **เป็นปัญหาที่เหมือนกัน** แล้ว **มาตรการแก้ไขที่เหมือนกัน** ย่อมมีประโยชน์ หาก **สาเหตุ** ของปัญหาเหมือนกัน ก็สามารถใช้มาตรการแก้ไขที่ **เหมือนกัน** ได้

ท่าการเลียนแบบหลักการสำคัญ เป็นเบาะแสของการแก้ไข ปัญหา

โคเซ็นเล็ก = การเปลี่ยนแปลงเล็ก คือ

- สามารถเลียนแบบได้ทันที
- เรื่องที่สามารถทำได้ดั่งที่อื่น ก็สามารกลอกแบบทำ

ที่สถานปฏิบัติงานของตนเองได้ทันที

แน่นอนว่า การลอกเลียน ลอกแบบตัวอย่างโคเซ็นแบบ 100 เปอร์เซ็นต์ ได้เป็นเรื่องส่วนน้อย แต่ว่า สิ่งที่ต้องลอกแบบ เลียนแบบ นั้น ไม่ใช่ตัวอย่าง แต่เป็น **วิธีการคิด กฎ ข้อกำหนด แนวคิด** ที่อยู่ในตัวอย่างนั้น หรือหมายถึง **หลักการสำคัญของโคเซ็น** นั้นเอง

หลักการสำคัญของโคเซ็น ยกตัวอย่างเช่น

ก่อนโคเซ็น ต้องทำการหาเพิ่มจากที่นั่น ที่นี้ ทุก ๆ ครั้ง

หลังโคเซ็น หากกำหนดตำแหน่งวางแล้ว ไม่ต้องหาอีกต่อไป

หลักการสำคัญ คือ การกำหนดตำแหน่ง **ทำให้ไม่ต้องหา**

หรืออีกนัยหนึ่ง

ก่อนโคเซ็น มีส่วนปลายของเครื่องจักรยื่นออกมา เป็นอันตราย

หลังโคเซ็น ทำฝาครอบแบบถอดประกอบได้ง่าย ปลอดภัยขึ้น

หลักการสำคัญนี้คือ การใช้ฝาครอบให้เกิดประโยชน์ **ทำให้**

ไม่อันตราย

หมายความว่า **หลักการสำคัญ** คือ คำที่แสดงให้เห็นถึง ข้อเสนอแนะโคเซ็น หรือแนวคิดในแต่ละเรื่องของตัวอย่างนั้น ๆ

หากเป็นสิ่งนี้แล้ว แม้จะมีประเภทงาน หรือประเภทธุรกิจที่ต่างกันก็สามารถทำการลอกเลียน หรือเลียนแบบได้ ไม่เพียงแต่ต้องเป็นสถานปฏิบัติงานเดียวกัน บริษัทเดียวกันหรือธุรกิจเดียวกันเท่านั้น ถึงแม้จะเป็นตัวอย่างโคเซ็นของงานที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง หากดูตัวอย่างโคเซ็นจำนวนมากแล้ว จะสามารถนำไปสู่เบาะแสของการแก้ไข **ปัญหา** ของสถานปฏิบัติงานของตนเองได้

หลักการสำคัญของโคเซ็นมีอยู่มากมาย เช่น การทำให้มองเห็น ทำให้แบ่งแยก ทำให้เป็นตาราง การเตรียมล่วงหน้า การใช้ ๐๐ ให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น

ในฉบับนี้ มีการแสดงหลักการสำคัญที่ใช้ทั่วไปจำนวนมาก โดยมีการนำเสนอตัวอย่างโคเซ็นจากหลากหลายประเภทธุรกิจ หลากหลายประเภทงานที่นำหลักการสำคัญเหล่านี้ไปใช้

ตารางหลักการสำคัญของไคเซ็น

ปัญหา

มาตรการแก้ไข

ปัญหา	มาตรการแก้ไข (การพลิกกลับปัญหา)	สาเหตุ	มาตรการแก้ไข (การพลิกกลับปัญหา)
ขาด	ทำให้ไม่ขาด ทำให้ใช้ง่าย ทำให้จัดระเบียบทันที	ที่ซึ่ง ที่ที่ การจัดกระจาย ใช้แล้วใช้เลย	การกำหนดตำแหน่ง - การแบ่งแยก - การแสดง ทำให้เข้าถึงโดยตำแหน่งเดิม การให้พื้นที่กับคนทำให้เกิดประโยชน์
ผิดพลาด	ทำให้ไม่ผิดพลาด ทำให้สามารถผิดพลาด ทำให้ผิดพลาดยาก ทำให้ถึงแม้ผิดพลาดก็ไม่เป็นไร	คล้ายกัน ประเภทเดียวกัน สัญลักษณ์ ผลลงแป ผิดพลาด	ทำให้ชัดเจน ทำให้เป็นสัญลักษณ์ ทำให้มองเห็นด้วยตา ไปๆไปๆ Fool proof ให้ชัดเจน ใช้ง่ายไปใช้ได้เลย
ล่าช้า	ทำให้ไม่ล่าช้า ทำให้ล่าช้ายาก ทำให้ถึงแม้ล่าช้าก็ไม่เป็นไร	ทำให้ช้าลง เป็นฝ่ายรับ เอื้ออำนวย ไม่รายล้อม	ลดงาน กระทั่งหรือรับ เป็นผู้นำ ลดราคาเพิ่มการถูกมอง ทำให้รายล้อม ทำให้รายล้อม
ลืมน	ทำให้ไม่ลืมน ทำให้ลืมนยาก ทำให้ถึงแม้ลืมนก็ไม่เป็นไร	ในภายหลัง สักวันหนึ่ง ทำแยกจากกัน	ทำให้เห็นประจำ ทำให้เห็นเวลา ที่แน่นอน ทำให้เห็นปกติ ทำให้เห็นตรงตามเดียวกัน ทำให้เห็นเวลาเดียวกัน การเดิน การวิ่งเวลาให้ขึ้นพร้อมกัน
อันตราย	ทำให้ไม่อันตราย ทำให้ปลอดภัย ทำให้ระวังใจ	สัมผัส ลิ้น ไม่พร้อม → เป็นห่วง	ทำให้ใช้สัมผัส (ทำให้สัมผัสครอบ) ทำให้ใช้ลิ้น (ทำให้ลิ้นลิ้น) ความปลอดภัย คาด เต้ากรอง ป้องกัน
ไม่เข้าใจ เข้าใจยาก ลังเล	ทำให้เข้าใจ ทำให้เข้าใจง่าย ทำให้ไม่ลังเล	มองไม่แจ้ง ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ชัดเจน ก้าวม	ทำให้มองเห็น ทำให้เรียบง่าย ทำให้ง่าย ทำให้ชัดเจน ทำให้แจ้งแจ้ง
ทำไม่ได้ ทำยาก ยุ่งยาก ไม่สะดวก	ทำให้สามารถทำได้ ทำให้ง่าย ทำให้สบาย ทำให้สะดวก	ซับซ้อน ทำงานทำงานไม่เชิงธรรมชาติ การเคลื่อนไหวไม่เชิงธรรมชาติ	ทำให้เรียบง่าย คู่มือการทำงาน ทำให้เป็นลำดับ ทำให้ไม่ก้มตัว ทำให้ไม่ยืดตัว
ทุกครั้งที่ ในแต่ละครั้ง จงใจทำ	เตรียมการล่วงหน้า ทำล่วงหน้า การรับมือก่อน	รับมือภายหลัง จัดการภายหลัง การเตรียมงานไม่	รับมือก่อนล่วงหน้า จัดการล่วงหน้า การเตรียมงานนอก
ยุ่งเขยิบ ไม่เชิงระบบ สัญลักษณ์ ยุ่งวุ่นวาย	ทำให้ใจโล่ง	ผลลงแป ไม่แบ่งแยก การจัดกระจาย	แบ่งแยก แบ่งกลุ่ม แสดงให้ชัดเจน ทำให้เรียบง่าย ทำให้ข้ามลำดับ
การจัดกระจาย แตกต่างกัน ไม่เชิงระบบเดียวกัน	ทำให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ทำให้เป็นมาตรฐาน ทำให้เป็นหนึ่งเดียว	ไม่เป็นมาตรฐาน แบ่งแยก ในแต่ละครั้ง	กำหนดจำนวน กำหนดตำแหน่ง ทำให้เป็นมาตรฐาน ตัดสินโดยไม่ต้องการการยึด ไม่ต้องการยึด ใช้ปรับแต่ง
ทำได้เฉพาะบุคคล ไม่เข้าใจ ทำไม่ได้	ทำให้ไม่จำกัดที่สามารถทำได้ ทำให้ไม่จำกัดที่เข้าใจ ทำให้คนอื่นสามารถทำได้	ซับซ้อน ใช้ความถี่ ประสิทธิภาพ ไม่พร้อมกัน	ทำให้ง่าย ทำให้เป็นคู่มือ การให้เครื่องมือต่อ ใช้พื้นที่กันให้ เกิดประโยชน์
พยายาม อดทน ใจสู้	ใจเดียว เปลี่ยนแปลงวิธีการ เลือกเครื่องมือ	แข็ง ยึดติดวิธีการเดิม เกลียดตัวเอง ความเกียจคร้านทางปัญญา	ไม่แข็ง ตั้ง ทำลายวิธีการเดิม ยกย่องตัวเอง เรียนรู้และสร้างปัญญา

ลอก
แบบ

เลียน
แบบ

หลักการ
สำคัญ
เชิง
เขาะแส
ของการ
แก้ไข
ปัญหา

ที่มา: นิตยสาร Creative & Idea KAIZEN ฉบับที่ 67 เมษายน พ.ศ.2555